

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnému **R. M.**, s hláseným pobytom bezdomovca v Meste Fiľakovo, Mestský úrad, Radničná č. 25, **o vymoženie 542,38 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 13 Er 305/2008, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2012 sp. zn. 15 CoE 182/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky:

- I.** konanie o odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2012 sp. zn. 15 CoE 182/2012 **z a s t a v u j e**,
- II.** návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**,
- III.** dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2012 sp. zn. 15 CoE 182/2012 **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov - ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku z 22. novembra 2007 sp. zn. SR 8880/07, vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý zriadila S. a.s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“). Okresný súd Lučenec uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Okresný súd Lučenec uznesením z 27. januára 2012 č.k. 13 Er 305/2008-23 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju (§ 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku). Súd prvého stupňa po preskúmaní rozhodcovského rozsudku, úverovej zmluvy a Všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky tak, ako je tomu v predmetnej zmluve, ktorú súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, je v rozpore s právnymi normami upravujúcimi režim spotrebiteľských zmlúv. Rozhodcovskú doložku si povinný osobitne nevyjednal, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako súčasti formulárovej zmluvy o úvere, jej obsah bol veriteľom vopred pripravený bez akejkoľvek možnosti voľby. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je takáto doložka, reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu, či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy. Rozhodcovská doložka v zmluve o úvere bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvárania zmluvy. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán, a teda rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie. V dôsledku toho súd prvého stupňa považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vo vykonaní exekúcie. Preto v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 29. novembra 2012 sp. zn. 15 CoE 182/2012: a/ návrh oprávnenej na prerušenie konania zamietol, b/ napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a svoje skutkové zistenia správne právne posúdil. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade uzavretá zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, ktorá obsahovala neprijateľnú (neplatnú) podmienku, ako i že na vec treba aplikovať tak špeciálnu právnu úpravu obsiahnutú v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj všeobecnú úpravu danú ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Exekučný súd správne vyhodnotil rozhodcovskú doložku zakotvenú iba vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru ako neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá je od počiatku neplatnou

v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy. Rozhodcovskú doložku si povinný osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami zmluvy vopred pripravenými veriteľom pre veľký počet spotrebiteľov, ktoré povinný ovplyvniť nemohol. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným podmienkam obsiahnutým vo formulárovej predtlačí, vrátane rozhodcovskej doložky, ktorej význam preukázateľne dodávateľ povinnému ani nevysvetlil. Taktiež predmetná doložka nespĺňa ani náležitosti písomnej formy, zjavne nie je účastníkmi podpísaná (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní). Neprijateľná rozhodcovská doložka nemohla založiť oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať spor oprávnenej s povinným, preto rozhodnutie pripojené k návrhu na vykonanie exekúcie nie je vykonateľný exekučný titul. Preto odvolací súd uznesenie prvostupňového súdu v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

Proti výroku uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2012 sp. zn. 15 CoE 182/2012 o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) a je nepreskúmateľné. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Proti potvrdzujúcemu výroku uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2012 sp. zn. 15 CoE 182/2012 podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O.s.p.), 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 3. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), 4. oprávnenej odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že nezohľadnili jej námietky, konal bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), najmä nesprávne zistili skutkový stav, nevykonali náležite dokazovanie,

6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie; zároveň žiadala, aby dovolacie konanie bolo prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2012 sp. zn. 15 CoE 182/2012.

Oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bola už účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých – tak, ako aj v tomto prípade, podala odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu; najvyšší súd konanie o jej odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca 2013 sp. zn. 3 Cdo 28/2013 a sp. zn. 3 Cdo 24/2013, ak aj z 25. marca 2013 sp. zn. 3 Co 7/2013) s tým, že odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa a najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 10 ods. 1 a 2 O.s.p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

II. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. novembra 2012 sp. zn. 15 CoE 182/2012 podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., skúmal najskôr, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, 6. augusta 2013 sp. zn. 3 Cdo 2/2013 a 6. augusta 2013 sp. zn. 3 Cdo 45/2013, na ktoré v podrobnostiach

poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, z určujúceho hľadiska išlo ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, Exekučného poriadku a zákona č. 244/2002 Z.z.). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

III. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril

vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 58/2013, 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, 6. augusta 2013 sp. zn. 3 Cdo 2/2013 a 6. augusta 2013 sp. zn. 3 Cdo 45/2013, a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O.s.p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný

súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,

6. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Tieto právne závery (viď 1. až 6.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Osobitne k námietke oprávnenej, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že tak ako správne poznamenala oprávnená, zákonom č. 230/2012 Z.z. účinným od 9. augusta 2012 (zákon bol účinný do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Dovolateľka namietala, že pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú a následne ju zastavil, mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie dovolateľky je však mylné. Súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa uvedeného ustanovenia, nakoľko v danom prípade exekúciu zastavil uznesením z 27. januára 2012 a uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť až od 9. augusta 2012. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p., ak o odvolaní oprávnenej rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O.s.p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dvoch dôvodov v zmysle písm. b/ a c/ uvedeného ustanovenia, pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie; nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu.

Dovolateľkou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 2 O.s.p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. októbra 2013

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková